

"1. Dužan je tuženik isplatiti tužitelju iz osnova naknade štete iznos od ukupno 700.000,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom od 15% godišnje od dana donošenja presude, a za slučaj promjene stope zatezne kamate sa zateznom kamatom za svako polugodište u visini eskontne stope HNB-a koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanom za osam postotnih poena, pa sve do isplate.

2. Dužan je tuženik isplatiti tužitelju iz osnova naknade neimovinske štete isplati iznos od 300.000,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom od 15% godišnje od dana donošenja presude, a za slučaj promjene stope zatezne kamate sa zateznom kamatom za svako polugodište u visini eskontne stope HNB-a koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanom za osam postotnih poena, pa sve do isplate."

Rješenjem Trgovačkog suda u Splitu 10 P-687/2021 od 26. svibnja 2022:

I Ne dopušta se preinaka tužbe tužitelja sadržane u podnesku od 21. siječnja 2022.

II Nalaže se tužitelju da u roku od 8 dana i pod prijetnjom ovrhe naknadi tuženiku troškove parničnog postupka u iznosu od 190.625,00 kn, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na taj iznos teče od 17. rujna 2020. pa do isplate, po stopi u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanom za osam postotnih poena, dok se zahtjev tuženika za više traženom naknadom parničnog postupka u iznosu od 187.500,00 kn odbija kao neosnovan.

Protiv prvostupanjske presude i rješenja tužitelj je izjavio žalbu 01. lipnja 2022. godine.

Drugostupanjski sud donio je pod poslovnim brojem Pž-2905/2022 od 24. svibnja 2023. godine presudu kojom se:

I. Odbija kao neosnovana tužiteljeva žalba i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-687/2021-14 od 26. svibnja 2022. u dijelu točke 1. izreke kojim je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtjev za isplatu iznosa od 432.722,58 kn / 57.432,15 EUR sa zakonskim zateznim kamatama te u točki 2. izreke.

II. Preinačuje se presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-687/2021-14 od 26. svibnja 2022. u dijelu točke 1. izreke kojim je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtjev za isplatu iznosa od 267.277,42 kn / 35.473,81 EUR sa zakonskim zateznim kamatama i sudi:

Nalaže se tuženiku da u roku od 8 dana plati tužitelju iznos od 35.473,81 EUR / 267.277,42 kn sa zakonskim zateznim kamatama koje teku od 26. svibnja 2022. do isplate sve po kamatnoj stopi koja se za razdoblje od 26. svibnja 2022. do 31. prosinca 2022. određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanjem za tri postotnih poena, a od 1. siječnja 2023. do isplate uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena.

Drugostupanjski sud donio je rješenje kojim se u točki I. odbija kao neosnovana tužiteljeva žalba i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-687/2021-14 od 26. svibnja 2022. dok se točkom II. preinačuje rješenje Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-687/2021-14 od 26. svibnja 2022. u dijelu točke 2. izreke kojim je tužitelju naloženo naknaditi tuženiku parnične troškove u iznosu od 190.625,00 kn sa zakonskim zateznim kamatama i rješava: Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

DOKAZ: Presuda Trgovačkog suda u Splitu 10 P-687/2021 od 26. svibnja 2022. godine (PRILOG 1.), Žalba tužitelja od 01. lipnja 2022. godine (PRILOG 2.), Presuda Visokog

trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-2905/2022 od 24. svibnja 2023. godine (PRILOG 3.), Potvrda o preuzimanju elektroničkog sudskog pismena (PRILOG 4.)

III. Činjenice koje ukazuju na povredu ustavnog prava i razlozi za usvajanjem ustavne tužbe

1. Kao prvo, najočitija povreda navedenih ustavnih prava podnositelja proizlazi iz pravnog stava drugostupanjskog suda koji je u točki II. presude preinačio prvostupanjsku odluku te naložio tuženiku da u roku od 8 dana plati tužitelju iznos od 35.473,81 EUR / 267.277,42 kn, a da pritom nije dopustio preinaku (rješenje točka I.) u dijelu koji se odnosi na uređenje tijeka kamate na pravomoćno dosuđeni iznos (točka II. presude) od 267.277,42 kn / 35.473,81 EUR.

Drugostupanjski sud koji je dosudio tužitelju iznos od 35.473,81 EUR s kamatom koja teče od presuđenja (26.05.2022. godine) pa do isplate, uskratio je tužitelju pravo na kamatu na iznos izgubljene dobiti za 2011. godinu u dosuđenoj visini od 35.473,81 EUR, a koju je tužitelj zatražio s kamatom od 01. svibnja 2012. godine pa sve do isplate.

Postupajući na navedeni način, drugostupanjski je sud povrijedio navedena ustavna prava te protivno čl. 29. Zakona o obveznim odnosima uskratio tužitelju kamatu na iznos od 35.473,81 EUR za razdoblje od 01. svibnja 2012. godine do 26. svibnja 2022. godine, a što se nastavno obrazlaže.

Tužitelj je tužbu podnesenu 13. srpnja 2012. godine preinačio sukladno rezultatima provedenog vještačenja (osnovno vještačenje od 05. svibnja 2014. godine, dopuna vještačenja od 25. svibnja 2020. godine dok je preinaka sadržana u podnesku tužitelja od 21. siječnja 2022. godine), pa je stoga drugostupanjski sud koji je tužitelju pravomoćno dosudio iznos od iznos od 267.277,42 kn / 35.473,81 EUR a koji se iznos odnosi na izgubljenu dobit za 2011. godinu; trebao tužitelju dosuditi i uređenu zateznu kamatu na dosuđeni iznos, a koju je tužitelj i uređio na iznos 35.473,81 EUR / 267.277,42 kn s tijekom kamate od 01.05.2012. godine pa sve do isplate.

Tužba je uostalom i mogla biti uređena tek na temelju rezultata provedenog vještačenja, dok na preinaku tužbe do zaključenja glavne rasprave tužitelj nije prekludiran pozivom na odredbu čl. 102. u svezi s čl. 32. ZID ZPP-a (NN 25/13) budući je tužba podnesena 2012. godine pa se na u ovom postupku primjenjuje „stari“ ZPP.

DOKAZ: Tužba tužitelja od 13. srpnja 2012. godine (PRILOG 5.), Vještačenje od 05. svibnja 2014. godine (PRILOG 6.), Dopuna vještačenja od 25. svibnja 2020. godine (PRILOG 7.), Preinaka tužbe iz podneska tužitelja od 21. siječnja 2022. godine (PRILOG 8.)

Prema mišljenju podnositelja, pravni stav suda da ne dopusti preinaku na dosuđeni iznos pozivajući se na razloge svrsishodnosti čl. 190. ZPP-a (??) u suprotnosti s dosadašnjom praksom, smislom i pravilnim tumačenjem zakona, a na koji je način drugostupanjski sud povrijedio na štetu tužitelja Ustavom zajamčeno pravo na jednakost, kao i pravo tužitelja da sud pravično odluči o njegovim pravima i obvezama-tužitelj ima legitimna očekivanja u pogledu isplate kamate na dosuđeni iznos po čl. 29. Zakona o obveznim odnosima.

Naime, prema odredbi čl. 190. st. 2. ZPP nakon dostave tužbe tuženiku za preinaku tužbe potreban je pristanak tuženika; ali i kad se tuženik protivi, sud može dopustiti preinaku ako smatra da bi to bilo svrsishodno za konačno rješenje odnosa među strankama. U konkretnom slučaju sud je u dijelu u kojem je usvojio tužbu i dosudio utuženi iznos izgubljene dobiti za 2011. godinu, nakon pribavljenih podataka po provedenom vještačenju trebao dopustiti preinaku kojom se sukladno vještačenju precizira iznos od 35.473,81 EUR / 267.277,42 kn s tijekom kamate od 01.05.2012. godine pa sve do isplate.

Stoga je u svakom slučaju u smislu čl. 190 st. 2. ZPP-a svrsishodna preinaka (uređenje kamate na dosuđeni iznos!!!)

Naposljetku, tužitelj je po primitku drugostupanjske presude poslao žuran podnesak radi ispravljanja drugostupanjske presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske 35 Pž-2905/2022 od 24. svibnja 2023. godine, kojim se traži ispravak u pogledu nadnevka od kada kamata teče na dugovani iznos, a do dana sastava ove ustavne tužbe nije dobio ispravak navedene odluke.

DOKAZ: Podnesak tužitelja kojim se traži ispravak presude od 22. kolovoza 2023. godine (PRILOG 9.), Potvrda o primitku elektroničkog podneska (PRILOG 10.)

Podnositelj je stoga mišljenja da ne može drugostupanjski sud koji je kod ocjene dokaza ograničen obvezom da svoj stav opravda jasnim, uvjerljivim i logičnim razlozima, samo paušalno navesti u toč.13. citiramo; „*Prvostupanjski sud je (ponovno) odlučio ne dopustiti preinaku tužbe sadržane u tužiteljevom podnesku od 21. siječnja 2022. Po ocjeni ovog suda ta odluka je pravilna i zakonita (čl. 190. ZPP-a). Prvostupanjski sud je korištenjem svojeg diskrecijskog ovlaštenja zaključio da preinaka nije svrsishodna za konačno rješenje spora među strankama, što prihvaća i ovaj sud. To više što prvostupanjski sud nije zakonom obavezan dopustiti svaku preinaku tužbenog zahtjeva. Odatle odluka iz izreke rješenja (čl. 380.st2.ZPP-a)*

Tužitelj ovakav stav ne može prihvatiti obzirom da diskrecijska ocjena suda da izvedene dokaze sud prosuđuje po slobodnom uvjerenju obvezuje taj sud da pritom stečeno uvjerenje opravda uvjerljivim i logičnim razlozima da bi se moglo provjeriti ima li takvo uvjerenje pravnu i činjeničnu osnovu, u protivnom sud čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a jer presuda nema razloge o odlučnim činjenicama. Samim tim sud koji je tužitelju dosudio štetu, ne može ne dopustiti preinaku u pogledu uređenja kamate na taj isti iznos pozivom na čl. 190. te smatrajući (barem u dijelu uređenja kamate) preinaku nesvrshodnom.

Ustavni sud RH ističe da je sadržaj ustavnog prava zajamčen čl. 29 st.1. Ustava i čl. 6 Konvencije ograničen na jamstva pravičnog suđenja. Sukladno tome, ocjenjujući navode ustavne tužbe sa stajališta ustavnog prava, Ustavni sud ispituje eventualno postojanje povreda u postupcima pred sudovima i to na temelju toga ocjenjuje je li postupak razmatran kao jedinstvena cjelina – bio vođen na način koji osigurava pravično suđenje (U-III- 1680/2010 od 3.7.2014.g.). Stoga se ukazuje da je podnositelj kao tužitelj u skladu s čl. 385 a.) st. 2. Zakona o parničnom postupku tijekom postupka ustrajao u činjenici da je nedopuštanjem preinake tužbe nametnuto ograničenje prava na pristup sudu, koje pravo je jedan vid „prava na sud“ sadržanog u pravu na pravično suđenje zajamčenom odredbom čl. 6. Konvencije za

zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97, 6/99-pročišćeni tekst, 8/99 - ispr., 14/02 i 1/06), što i proizlazi iz priloga- žalbe tužitelja od 01. lipnja 2022. godine (vidi PRILOG 2.), te preinake tužbe iz podneska tužitelja od 21. siječnja 2022. godine (vidi PRILOG 8.).

Kako se podnositelj tijekom postupka i u žalbi pozivao na povredu ustavnih prava u pogledu preinake a na koji način mu je ograničen pristup sudu, to je tužitelju uskraćeno i pravo na djelotvoran pravni lijek u smislu čl. 18. Ustava Republike Hrvatske.

Stoga u pogledu povrede uvodno navedenih ustavnih prava podnositelja (toč. II. drugostupanjske presude u odbijajućem dijelu; u pogledu tijeka kamate na dosuđeni iznos), posljedično kojoj povredi „*tužitelj nema pravo na kamatu na dosuđeni iznos iako je na dosuđeni iznos tijekom kamate uredio*“, podnositelj smatra da je ustavna tužba osnovana (barem!!) u ovom dijelu u kojem nižestupanjski sudovi nisu tužitelju dosudili podnositelju uređenu kamatu na dosuđeni iznos.

2. Daljnja povreda Ustavom zajamčenih prava proizlazi iz točke I. drugostupanjske presude kojom je sud odbio kao neosnovanu žalbu tužitelja te potvrdio prvostupanjsku presudu. kojom je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtjev za isplatu iznosa od 432.722,58 kn / 57.432,15 EUR sa zakonskim zateznim kamatama, te iz rješenja iz točke I. kojim drugostupanjski sud, kao ni prvostupanjski sud, ne dopušta preinaku iz podneska tužitelja od 21. siječnja 2022. godine, a što se nastavno obrazlaže.

U točki. 11. obrazloženja sud navodi da nakon što su pobijana prvostupanjska presuda i rješenje u pobijanim dijelovima ispitani na temelju odredbe čl. 365. st. 2. ZPP-a, u granicama dopuštenih žalbenih razloga, pazeći pri tome po službenoj dužnosti na bitne povrede odredbi parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava, taj sud da je utvrdio da pobijana presuda nije u svemu pravilna i zakonita niti je u svemu pravilno i zakonito pobijano rješenje.

Međutim, dijametralno suprotno dosadašnjim stavovima prvostupanjskog suda, drugostupanjski sud u drugostupanjskoj presudi (sada konačno nakon 10 godina postupka!!) pravilno utvrđuje činjenice te donosi zaključak o postojanju osnove za tužnikovu odštetnu odgovornost tužitelju. Pritom drugostupanjski sud u obrazloženju (21.-33.) daje jasne razloge zašto zaključuje da je tuženik protivno ugovornim odredbama, bez osnove, učinio dospjelim cjelokupni iskorišteni iznos tužiteljevog kredita, blokirao tužiteljev račun i posljedično, jednostrano otkazao Ugovor. Odatle i (konačno!) pravilan zaključak o postojanju osnove za tužnikovu odštetnu odgovornost tužitelju.

Ne radi se dakle o manjoj intervenciji drugostupanjskog suda već u potpuno drugačijem utvrđenju činjenica kao i prava obveza stranaka u postupku.

Međutim, sud zaključuje da tužitelju pripada pravo na naknadu štete za izgubljenu zaradu u iznosu od 267.277,42 kn / 35.473,81 EUR kao posljedicu neosnovane tuženikove blokade žiro računa. Svaku daljnju štetu, odnosno izgubljenu zaradu koju bi po redovnom tijeku stvari ostvario da nije došlo do blokade njegovog žiro računa, tužitelj da po mišljenju drugostupanjskog suda nije uspio dokazati (čl. 219. i 221.a ZPP-a).

Sud svoj stav obrazlaže u točki 42. kada navodi, citiramo; Pritom, treba napomenuti da je sudski vještak Vladimir Krklec u svojoj dopuni nalaza i mišljenja od 25. svibnja 2020. (list 617.-627. spisa) naveo da bi tužitelj prema dinamičkoj metodi utvrđivanja poslovne dobiti, uz već utvrđeno, ostvarivao i slijedeću poslovnu dobit: 189.559,75 kn u 2012., 214.524,77 kn u 2013., 242.777,68 kn u 2014., 274.751,50 kn u 2015. te 310.936,27 kn u 2016. Međutim, kako je ta dopunjena vještakova procjena izrađena isključivo na tužiteljev prijedlog tj. primjenom metode koju je predložio tužitelj, to je po ocjeni ovog suda vještakova dopuna nalaza i mišljenja od 25. svibnja 2020. u pogledu izračuna poslovne dobiti za 2012. pa nadalje, irelevantna za odluku o visini tužiteljeve naknade za izgublenu zaradu. To osobito što je sam sudski vještak Vladimir Krklec u svom osnovnom nalazu i mišljenju izrijekom isključio primjenu takve metode (predložena po tužitelju) u ovom slučaju.“

Ovo utvrđenje suda je u suprotnosti sa sadržajem spisa dijelovi kojega se dostavljaju u privitku, dok stav suda grubo zadire u područje ekspertize vještaka te se uskraćuje podnositelju kao tužitelju pravo na puno obeštećenje (op. pritom je posve nejasno npr. da li tužitelj ima pravo na odštetu po drugoj metodologiji?; da li metodologija izračuna izgubljene dobiti isključuje pravo na obeštećenje?).

Kao prvo, metodologija izračuna izgubljene dobiti (dobiti koju bi tužitelj ostvario po redovnom tijeku stvari da nije bilo štetnog događaja) spada u isključivu sferu financijsko-knjigovodstvenog vještačenja u koje direktno zadire sud koji, po slobodnoj ocjeni, smatra izračun „irelevantnim zato što je metodu izračuna izgubljene dobiti predložio tužitelj bez da pritom ima potrebna stručna znanja za utvrđivanje odlučnih činjenica, a na koje odlučne činjenice je vještaku i naloženo izraditi vještačenje.

Podnositelj je stoga mišljenja da drugostupanjski sud ne može sam utvrđivati odlučne činjenice za koje je potrebno stručno znanje vještaka, a kojim sud ne raspolaže.

Nadalje, drugostupanjski sud je postupajući po žalbi podnositelja a pozivom na čl. 373.b ZPP-a donio rješenje od 23. rujna 2022. godine kojim je odredio izvođenje dokaza dopunskim vještačenjem po vještaku za knjigovodstveno financijske poslove, Vladimiru Krklecu, kako bi se utvrdio tužiteljev dug prema tuženiku po Ugovoru o dugoročnom kreditu broj 503-0200-5030001450, na dan blokade tužiteljevog žiro računa, 27. listopada 2011., odnosno kako bi se utvrdio broj dugovanih anuiteta po Ugovoru o dugoročnom kreditu broj 503-0200-5030001450 na dan blokade tužiteljevog žiro računa, 27. listopada 2011. Po nalogu suda vještak je 16. listopada 2022. godine izradio dopunu vještačenja te utvrdio da na dan blokade 27.10.2011. godine tužitelj tuženiku nije dužan dva uzastopno dospjela anuiteta.

DOKAZ: Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske Pž-2905/2022 od 23. rujna 2022. godine (PRILOG 11.), Dopuna nalaza i mišljenja od 16.10.2022. godine (PRILOG 12.)

Kako je vještak **prethodno** izradio dopunu vještačenja od 25. svibnja 2020. godine na OKOLNOST VISINE ŠTETE (vidi PRILOG 7.) temeljem koje je tužitelj preinačio tužbu podneskom od 21. siječnja 2022. godine (vidi PRILOG 8.), to je sud koji je u žalbenom postupku rješenjem od 23. rujna 2022. godine NAKNADNO odredio izvođenje dokaza dopunskim vještačenjem (čl. 373.b ZPPa) morao raspraviti sva sporna pitanja u okvirima dopunskog vještačenja.

Vještačenje je i određeno obzirom da sud nema dovoljno stručnog znanja da bi sam utvrdio ili da bi koju relevantnu činjenicu razjasnio, kao što je posve jasno da tužitelj ne može znati iznos štete (izgubljene dobiti) u trenutku podnošenja tužbe 2012. Stoga ne može sud primjenu metode kojom je vještak prethodno dao izračun izgubljene dobiti smatrati „irelevantnom“, a da taj isti sud kasnijom dopunom vještačenja po čl. 373.b ZPP-a nije raspravio sva sporna pitanja iz ranijih vještačenja.

S navedenim u svezi, nisu točni navodi obrazloženja drugostupanjske presude gdje se u točki. 37. navodi, citiramo;

„Tužitelj, a osobito tuženik imali su brojne prigovore na vještakov nalaz i mišljenje. No po ocjeni ovog suda, sudski vještak Vladimir Krklec dao je sve bitne odgovore koji su dostatna osnova za utvrđenje izostanka tužiteljeve realno očekivane dobiti u iznosu od 267.277,42 kn / 35.473,81 EUR zbog tuženikove blokade žiro računa. To tim više što je sudski vještak u pisanoj dopuni od 29. kolovoza 2019. i usmenoj dopuni na ročištu od 24. listopada 2014. (list 444. spisa) na detaljan, stručan i logični način otklonio sve tužiteljeve i tuženikove prigovore na njegov nalaz i mišljenje.“

Potpuno su pogrešni navodi suda budući su u suprotnosti s ispravama koje proizlaze iz spisa.

Dopunom nalaza i mišljenja od 20. kolovoza 2019. godine (*op. pogrešno drugostupanjski sud navodi nadnevak 29. kolovoza 2019*) na stranici broj 14. vještak daje očitovanje na podnesak tužitelja od 04. rujna 2014. godine ističući da vještaku, citiramo; „nisu dostavljeni prilozi na koje se tužitelj po punomoćniku poziva...“.

Dakle u trenutku kada je vještak izradio dopunu nalaza i mišljenja od 20. kolovoza 2019. godine u odnosu na koju dopunu nalaza i mišljenja drugostupanjski zastupa stav da je „vještak otklonio sve prigovore“; sud vještaku nije dostavio priloge iz podneska tužitelja od 04. rujna 2014. godine !!

DOKAZ: Dopuna nalaza i mišljenja od 20. kolovoza 2019. godine str. 14 (PRILOG 13.)

Da bi stvar bila posve jasna prvostupanjski sud je Dopisom od 04. srpnja 2014. godine pozvan u spis dostaviti ispis prometa po kartici sa svakim pojedinim dobavljačem za koje je tužitelj dostavio ugovore o dugoročnoj suradnji.

DOKAZ: Poziv prvostupanjskog suda od 04. srpnja 2014. godine upućen tužitelju (PRILOG 14.)

Kako tužitelj ne ostvaruje samo dobit kroz poslovne odnose u odnosu na koje je tužitelj dostavio ugovore o dugoročnoj suradnji, već da ukupna izgubljena dobit kako za 2011. godinu pa tako i nadalje predstavlja onu dobit koju bi tužitelj po redovnom tijeku ostvario da nije bilo štetnog događaja (nezakonita blokada tuženika), stoga je tužitelj uz isprave na koje ga je obvezao sud; dostavio dokaze (bilance i konto kartice u prilogu podneska od 04. rujna 2014. godine koje vještak NIJE IMAO prilikom izrade Dopune nalaza i mišljenja od 20. kolovoza 2019. godine), o uhodanom poslovnom odnosu i sa drugim kupcima sve pozivom na financijske rezultate ranijih poslovnih godina (2008., 2009., i 2010).

Isto tako, po zaprimanju Dopune nalaza i mišljenja od 20. kolovoza 2019. godine, tužitelj se očitovao podneskom od 13. rujna 2019. godine upirući da se vještaku dostave sve bilance i konto kartice (koje je tužitelj po nalogu suda dostavio prije 5 godina !!) te da sud naloži vještaku utvrditi daljnji iznos izgubljene dobiti koju bi tužitelj ostvario prema redovnom tijeku stvari da nije bilo štetnog događaja.

DOKAZ: Podnesak tužitelja od 04. rujna 2014. godine (PRILOG 15.), Podnesak tužitelja od 13. rujna 2019. godine (PRILOG 16.)

Stoga se vještak nije očitovao na sve prigovore na način i u vrijeme za koje to drži drugostupanjski sud, obzirom da vještak nije imao dokumentaciju kojom se dokazuju uhodani poslovni odnosi bitni za procjenu daljnje štete a koju tužitelj uslijed blokade trpi (od 2011. nadalje), pa je stoga ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka jer se drugostupanjska odluka uslijed navedenih nedostataka ne može ispitati (sud ne može tvrditi da se vještak očitovao o navodima stranaka kad mu isprave nisu dostavljene, te kad je tek po zaprimanju istih isprava izradio dopunu vještačenja u pogledu visine izgubljene dobiti). Ovo tim više što je drugostupanjsku sud naknadno naložio i dopunu nalaza i mišljenja (373. b. ZPP-a), a da pritom nije raspravio sva sporna pitanja iz ranijeg nalaza i mišljenja.

Nadalje, kako se u obrazloženju drugostupanjske presude sud poziva na razloge prvostupanjske presude u dijelu u kojem se ne dopušta preinaka tužbe pozivom na razlog svrsishodnosti, a da se pritom nije osvrnuo žalbene navode u pogledu svrsishodnosti preinake pozivom na praksu revizijskog suda (vidi PRILOG 2., točka VI.), to je obrazloženje drugostupanjske presude trebalo sadržavati ocjenu žalbenih navoda od odlučnog značaja (zašto sud ne bi dopustio preinaku/zašto sud ne bi dopustio preinaku barem u dijelu kojim se uređuje kamata?), te je ostvarena povreda ustavom zajamčenih prava u pogledu prava podnositelja kao tužitelja u tom postupku na djelotvoran pravni lijek.

Dakle u pogledu povreda uvodno označenih ustavnih prava podnositelja posljedično kojim povredama „tužitelj nema pravo na izgubljenu dobit radi primjene metode vještačenja“, drugostupanjski sud (iako tužbu smatra osnovanom obzirom na dokaze izvedene u postupku), potvrđuje nezakonu prvostupanjsku presudu (toč. I. drugostupanjske presude) u dijelu u kojem se odbija tužbeni zahtjev u visini od 432.722,58 kn / 57.432,15 EUR sa zakonskim zateznim kamatama (po tužbi od 13.07.2012. godine). Povreda je pritom još izraženija obzirom je (po preinaci iz podneska od 21.01.2022. godine-vidi PRILOG 8.) tužitelj zatražio daljnji iznos od 123.770,65 EUR-a sve sa zakonskim zateznim kamatama temeljem rezultata provedenog vještačenja (ukupan iznos po preinačenoj tužbi iz podneska od 22. siječnja 2022. godine umanjen za dosuđeni iznos iz toč. II. drugostupanjske presude), pa je uslijed navedenih povreda nepravilno odlučeno u pogledu očito osnovane žalbe podnositelja a koja je u tom dijelu odbijena, te kojoj odlukom je podnositelj stavljen u nejednaki položaj.

3. U odnosu na utuženu neimovinsku štetu zbog povrede prava osobnosti tvrtke tužitelja drugostupanjski sud je obrazlažući svoju odluku (točka 48.) naveo, citiramo;

„U ovoj pravnoj stvari, cijeneći sve okolnosti slučaja, po ocjeni ovog suda, tužitelj nije dokazao da bi mu pripadala utužena novčana naknada neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti na ugled, čast, ime. U spisu jednostavno nema adekvatnih dokaza o tome da je tužitelju nastala takva šteta na tržištu ili u njegovom redovnom poslovanju. S druge strane, neosnovana blokada tužiteljevog žiro račun, sama po sebi tužitelju ne daje pravo na novčanu naknada neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti na ugled, čast, ime.“

Stav suda je neodrživ obzirom da ne proizlazi iz sadržaja spisa, te predstavlja osobito tešku povredu prava tužitelja koji ima pravo na obeštećenje u obliku pravične novčane naknade zbog povrede prava osobnosti, a što se nastavno obrazlaže.

U pogledu povrede prava osobnosti u dokazne svrhe saslušan je na raspravi od 04. srpnja 2013. godine zakonski zastupnik tužitelja Dino Markić koji je iskazao, citiramo;

„Do problema je došlo prilikom neočekivane blokade od strane banke po kreditu kojeg smo uspješno obrađivali i podmirivali. Samim tim je nama prouzročena velika šteta, rezultiralo je to otpuštanjem ljudi, gubitkom poslovnih partnera, ugleda firme...“.

Na poseban upit punomoćnika tužitelja; na koji način je blokada utjecala na ime i budućnost tužitelja. Zakonski zastupnik tužitelja odgovara: „Tvrtka Grafex je obiteljski posao započeo prije više od 20 godina, koji sam ja preuzeo od svog oca. Imali smo odličnu reputaciju na tržištu i klijenti su nam vjerovali imali povjerenje u nas, većina radnika je od samog početka sa nama i nismo nikada imali dana kašnjenja u plaćama, i firma nije bila niti jedan dan u blokadi-nikada.“.

DOKAZ: Zapisnik s ročišta za glavnu raspravu od 04.07.2013. godine (PRILOG 17.)

Nadalje, tuženik je na ročištu za glavnu raspravu od 19. ožujka 2015. godine predao rješenje 14 St-34/14 od 16.03.2015. godine kojim je po prijedlogu tuženika kao predlagatelja otvoren stečajni postupak nad tvrtkom tužitelja.

DOKAZ: Zapisnik s ročišta za glavnu raspravu od 19. ožujka 2015. godine (PRILOG 18.), Rješenje o otvaranju stečajnog postupka nad tvrtkom tužitelja od 16. ožujka 2015. godine (PRILOG 19.).

Sud posebno ne cijeni da su stranke osim Ugovora o dugoročnom kreditu br.503-0200-5030001450, radi osiguranja novčane tražbine tuženika, zaključile i Sporazum o osiguranju novčane tražbine prijenosom vlasništva na stvarima od 07.03.2011. godine sklopljenog radi osiguranja tražbine tuženika prijenosom vlasništva na stvarima vlasnosti tužitelja, i to baš prijenosom vlasništva:

- poslovnog prostora kao posebnog dijela zgrade u Splitu, anagrafske oznake Dinka Šimunovića 6, izgrađene na čest. zem. 522/26 Z.U. 5082, Poduložak 2, k.o. Split, u površini od 66,19 m2, za cijelo,

- radnog tiskarskog stroja za offset-RYOBI OFFSET PRESS, model: 46 KARAT PLUS KOENIG&bauer, godina proizvodnje: 2005., inventurni broj: 45, zajedno sa svim dijelovima i pripadnostima i služnostima za cijelo.

DOKAZ: Sporazum o osiguranju novčane tražbine prijenosom vlasništva na stvarima s Ugovorom o dugoročnom kreditu (PRILOG 20.)

Iz zapisnika o namirenju vjerovnika javnog bilježnika Ilije Šarić poslovni broj OU-321/13-5 od 21.11.2013. proizlazi da su navedeni poslovni prostor i tiskarski stroj prešli u vlasništvo tuženika.

DOKAZ: Zapisnik o namirenju vjerovnika (PRILOG 21.)

Stoga ako:

- je iskazom zakonskog zastupnika (dvije godine prije otvaranja stečaja-deset godina prije sastava ove ustavne tužbe!!!) konkretno ukazano na povrede prava osobnosti,

- iz spisa proizlazi da je tuženik kao predlagatelj predložio stečaj nakon što je (nezakonito!!) blokirao poslovni račun tužitelja,

- je Sporazumom o osiguranju novčane tražbine prijenosom vlasništva na stvarima tuženik stekao fiducijarno vlasništvo-oduzimajući tužitelju sredstva rada,

- je tužitelj predložio izvođenje dokaza na okolnosti povrede prava osobnosti (saslušanje bivšeg direktora tužitelja Dalibora Markić-vidi PRILOG 8.),

- se tužitelj pozvao na pravno shvaćanje zauzetog na sjednici Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 05. ožujka 2020. godine pod poslovnim brojem Su-IV- 47/2020-5,

- je drugostupanjski sud pravilno utvrdio da je tuženik protivno ugovornim odredbama, bez osnove, učinio dospjelim cjelokupni iskorišteni iznos tužiteljevog kredita, blokirao tužiteljev račun i posljedično, jednostrano otkazao Ugovor,

- tužitelj vodi postupak kao stečajna masa,

tada nikako ne stoji stav suda da „u spisu jednostavno nema adekvatnih dokaza o tome da je tužitelju nastala takva šteta na tržištu ili u njegovom redovnom poslovanju“, već upravo suprotno; nezakonitom blokadom tužitelju, oduzimanjem fiducijarne imovine po Sporazumu o osiguranju novčane tražbine, kao i otvaranjem stečaja po tuženiku kao predlagatelju, tužitelju je nastala povreda prava osobnosti u vidu zaštite prava na ime „obiteljske tvrtke“, poslovni ugled, poziciju na tržištu, povjerenje radnika i klijenata a koja šteta je nenadoknadiva te može biti djelomično restituirana samo pravičnom novčanom naknadom.

Slijedom navedenoga, propuštanjem iznošenja navedenih razloga drugostupanjska presuda se ne može ispitati – pa je stoga počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354.

st. 2. t. 11. ZPP-a. Ovo posebno obzirom je podnositelj kao tužitelj tijekom prvostupanjskog postupka te u žalbi pozivao na razloge koje drugostupanjski sud u potpunosti zanemaruje, pa sud uskraćuje tužitelju pravo na djelotvoran pravni lijek u smislu čl. 18. Ustava, te grubo krši prava podnositelja zajamčena Ustavom i Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda kada sud neosnovano odbija tužitelju dosuditi pravičan iznos novčane naknade, i to prema čl. 14. st. 2. Ustava kojim se jamči da su svi pred zakonom jednaki, te prema čl. 29. Ustava kojim je određeno da svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično odluči o njegovim pravima i obvezama.

IV. S obzirom sve na izloženo (III. 1., 2. i 3.), a kako je podnositelj drugostupanjsku presudu zaprimio dana 22. kolovoza 2023. godine (vidi PRILOG 4.) predlaže se da Ustavni sud RH donese slijedeću

Odluku

1. Ustavna tužba se usvaja.

2. Ukida se presuda i rješenja Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-687/2021-14 od 26. svibnja 2022. godine te presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske 35 Pž-2905/2022-7 od 24. svibnja 2023. godine u točkama I. i II. (točka II. samo u odbijajućem dijelu u pogledu tijeka kamate na dosuđeni iznos od 267.277,42 kn / 35.473,81 EUR) kao i rješenje u točki I., te se predmet u tom dijelu vraća na ponovno odlučivanje drugostupanjskom sudu po žalbi.

PODREDNO:

S obzirom na izloženo (III. 1., 2. i 3.) predlaže se da Ustavni sud RH donese slijedeću

Odluku

1. Ustavna tužba se usvaja.

2. Ukida se presuda i rješenja Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-687/2021-14 od 26. svibnja 2022. godine te presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske 35 Pž-2905/2022-7 od 24. svibnja 2023. godine u točkama I. i II. (točka II. samo u odbijajućem dijelu u pogledu tijeka kamate na dosuđeni iznos od 267.277,42 kn / 35.473,81 EUR) kao i rješenje u točki I., te se predmet u tom dijelu vraća na ponovni postupak.

U Splitu, 20. rujna 2023. godine

Podnositelj ustavne tužbe, po pun.

ODVJESNIČKI URED
Kristina Kurišić
 Split, 20. rujna 2023.

POPIS PRILOŽENIH DOKUMENATA:

- (PRILOG 1.) Presuda Trgovačkog suda u Splitu 10 P-687/2021 od 26. svibnja 2022. godine,
- (PRILOG 2.) Žalba tužitelja od 01. lipnja 2022. godine,
- (PRILOG 3.) Presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj Pž-2905/2022 od 24. svibnja 2023. godine,
- (PRILOG 4.) Potvrda o preuzimanju elektroničkog sudske pismena,
- (PRILOG 5.) Tužba tužitelja od 13. srpnja 2012. godine,
- (PRILOG 6.) Vještačenje od 05. svibnja 2014. godine,
- (PRILOG 7.) Dopuna vještačenja od 25. svibnja 2020. godine,
- (PRILOG 8.) Preinaka tužbe iz podneska tužitelja od 21. siječnja 2022. godine,
- (PRILOG 9.) Podnesak tužitelja kojim se traži ispravak presude od 22. kolovoza 2023. godine,
- (PRILOG 10.) Potvrda o primitku elektroničkog podneska,
- (PRILOG 11.) Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske Pž-2905/2022 od 23. rujna 2022. godine,
- (PRILOG 12.) Dopuna nalaza i mišljenja od 16.10.2022. godine,
- (PRILOG 13.) Dopuna nalaza i mišljenja od 20. kolovoza 2019. godine str. 14,
- (PRILOG 14.) Poziv prvostupanjskog suda od 04. srpnja 2014. godine upućen tužitelju,
- (PRILOG 15.) Podnesak tužitelja od 04. rujna 2014. godine,
- (PRILOG 16.) Podnesak tužitelja od 13. rujna 2019. godine,
- (PRILOG 17.) Zapisnik s ročišta za glavnu raspravu od 04.07.2013. godine,
- (PRILOG 18.) Zapisnik s ročišta za glavnu raspravu od 19. ožujka 2015. godine,
- (PRILOG 19.) Rješenje o otvaranju stečajnog postupka nad tvrtkom tužitelja od 16. ožujka 2015. godine,
- (PRILOG 20.) Sporazum o osiguranju novčane tražbine prijenosom vlasništva na stvarima s Ugovorom o dugoročnom kreditu,
- (PRILOG 21.) Zapisnik o namirenju vjerovnika.